

Sygn. akt O/OSD/9/2007g

POSTANOWIENIE
Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych
z dnia 18 czerwca 2009 roku

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych
w składzie:

Jerzy Rawski – przewodniczący
Alicja Kujawa – sędzia (spr)
Aleksandra Czarkowska – sędzia

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 18 czerwca 2009r. sprawy przeciwko radcy prawnemu wpisaney na listę radców prawnych w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Szczecinie, działając w oparciu o przepis art. 329 § 1 i 2 kodeksu postępowania karnego w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych

postanawia:

- 1/ utrzymać w mocy postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 23 lutego 2009r., sygn. o częściowym umorzeniu dochodzenia;
- 2/ kosztami postępowania obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych w

Uzasadnienie

W wyniku uchylecia postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 24 października 2007r. o odmowie wszczęcia dochodzenia ze skargi Pana Rzecznik Dyscyplinarny przeprowadził ponownie postępowanie wyjaśniające w przedmiocie zarzutów kierowanych przez Skarżącego w stosunku do radcy prawnego

Rozpoznając wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 23 lutego 2009r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzeczeniem z dnia 9 czerwca 2009 uznał obwinioną radcę prawnego za winną popełnienia następujących przewinień dyscyplinarnych:

1. polegającego na tym, że świadcząc na rzecz stałą obsługę prawną na podstawie umowy zlecenia z dnia 01.3.2004r. zażądała od niego zapłaty dodatkowego wynagrodzenia w wysokości 6.100,00 zł za reprezentowanie w sprawie egzekucji z wniosku z które to wynagrodzenie nie było przewidziane w treści umowy, A ponadto nie było objęte żadnym innym dodatkowym porozumieniem między stronami i za czyn ten wymierzył karę pieniężną w wysokości 1.500,00 zł;
2. polegającego na tym że świadcząc na rzecz stałą obsługę prawną na podstawie umowy zlecenia z dnia 01.03.2004r. zażądała od niego zapłaty dodatkowego wynagrodzenia w wysokości 6.100,00 zł za reprezentowanie go w egzekucji wszczętej przez ZUS, które to wynagrodzenie nie było przewidziane w

treści umowy, ani nie było objęte żadnym innym dodatkowym porozumieniem między stronami i za czy ten wymierzył karę pieniężną w wysokości 1.500,00 zł ;

3. polegającego na tym, że nie wystąpiła w ustawowym terminie do Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A. we Wrocławiu z żądaniem aktualizacji informacji o zobowiązaniu [REDAKTOWANE] po wydaniu prawomocnego wyroku przez Sąd Okręgowy w [REDAKTOWANE] z dnia 03.08.3006r. i wymierzył za czyn ten karę upomnienia.

Nadto Sąd obciążył radcę prawnego [REDAKTOWANE] kosztami postępowania w kwocie 3.434,45 zł na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w [REDAKTOWANE]

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2009r. Rzecznik Dyscyplinarny postanowił częściowo umorzyć dochodzenie w niniejszej sprawie. Uzasadniając postanowienie Rzecznik wskazał, iż Skarżący zarzucił radcy prawnemu między innymi:

1. działanie w sposób uwłaczający godności zawodu;
2. wyzysk w rozumieniu art. 388 k.k. ;
3. wyłudzenie dodatkowego wynagrodzenia za czynności zastępstwa procesowego, które nie miały miejsca;
4. wystawianie faktur VAT ze wskazaniem skarżącego jako płatnika (zamiast dłużnika) oraz doliczenie podatku VAT ;
5. bezzasadną zapowiedź denuncjacji organom skarbowym oraz umieszczenie skarżącego w Krajowym Rejestrze Długów i Rejestrze Dłużników Niewypłacalnych przy braku jakichkolwiek przesłanek, a tym samym chęć sprowadzenia na skarżącego określonych dokuczliwości i przekroczenie granic wolności słowa;
6. podwyższenie wynagrodzenia ryczałtowego z kwoty 1000,00 zł netto do 2.500,00 zł netto miesięcznie przy niezmienionym nakładzie pracy, co było podyktowane chęcią doprowadzenia do rozwiązania umowy zlecenia z uwagi na stan prowadzonych spraw;
7. przekazanie informacji gospodarczej o jego zadłużeniu do Krajowego Rejestru Długów, mimo że poprzez złożenie przez pokrzywdzonego do depozytu sądowego kwoty 42.238,75 zł jego zobowiązanie względem skarżącej wygasło z art. 470 k.c. oraz że skarżąca nie wystąpiła niezwłocznie do Krajowego Rejestru Długów z wnioskiem o zmianę lub wykreślenie zobowiązania skarżącego z tego rejestru.

W uzasadnieniu Rzecznik wskazał, iż zarzut odnośnie wyłudzenia dodatkowego wynagrodzenia za czynności zastępstwa procesowego, które nie miały miejsca (pkt 3) okazał się nieuzasadniony ze względu na doświadczenie we współpracy Skarżącego z innymi pełnomocnikami profesjonalnymi. Rzecznik wskazał również, iż Skarżący przekonanie iż współpraca z radcą prawnym [REDAKTOWANE] będzie odbywała się na takich samych zasadach co z poprzednimi jego pełnomocnikami jest nieuzasadnione ze względu na treść umowy jaką strony zawarły. Umowa zlecenia zwarta pomiędzy stronami wyraźnie określała zasady rozliczenia kosztów zastępstwa procesowego wskazując, iż koszty te będą należały się radcy prawnemu za poprowadzenie sprawy według maksymalnych stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości, a nie jak sądził Skarżący, iż będą one należne tylko po ich zasądzeniu i ściągnięciu od dłużnika. Twierdzenia Skarżącego, iż nie przeczytał umowy zlecenia przed jej podpisaniem nie mogą stanowić podstawy do uwzględnienia niniejszego zarzutu w stosunku do radcy prawnego. Przedsiębiorca i każda osoba dorosła kierująca się zdrowym rozsądkiem zna wagę swojego podpisu i powinna była przeczytać umowę przed jego złożeniem. Nadto nie można podzielić argumentu Skarżącego, iż nie wiedział co to jest składka maksymalna wynagrodzenia, a obowiązek wyjaśnienia znaczenia tego terminu spoczywał na

drugiej stronie umowy. Rzecznik uznał, iż skoro Skarżący nie zgłaszał wątpliwości przy podpisaniu umowy i nie negocjował poszczególnych zapisów umowy, to z treścią umowy się zgodził. Zastrzeżenie w umowie, że koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego odpowiadać będą stawce maksymalnej wynikającej z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości jest dopuszczalne, gdyż strony ustalające wynagrodzenie mogą się kierować wysokością stawek określonych w rozporządzeniu, ale nie muszą. Rzecznik podkreślił, iż nawet jeżeli strony odwołują się do stawek określonych w rozporządzeniu to w konkretnej sprawie wcale nie musi się to pokryć z kwotą zasądzoną przez sąd, zwłaszcza wtedy, kiedy klient przegra sprawę przed sądem. Skoro strony umówiły się na wynagrodzenie za prowadzenie sprawy według stawki maksymalnej określonej w rozporządzeniu, to bezpodstawny jest zarzut Skarżącego iż zastrzeżenie takiej stawki jest niedopuszczalne i nosi znamiona wyzysku. (pkt 2). Fakt iż sąd może przyznać stronie wygrywającej zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości stawki maksymalnej przy bardzo skomplikowanej sprawie lub przy bardzo dużym nakładzie pracy pełnomocnika, nie jest równoznaczne z tym iż w umowie zlecenia pomiędzy radcą prawnym a klientem wynagrodzenie nie może być ustalone według innych zasad. Rzecznik w uzasadnieniu wskazał również, iż radca powinien zróżnicować swoje wynagrodzenie w zależności od rodzaju sprawy, którą prowadzi. Zastosowanie wówczas maksymalnej stawki obliczonej według rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w postępowaniach sądowych i egzekucyjnych w niektórych sprawach Skarżącego prowadziłoby do sytuacji gdy wynagrodzenie byłoby nieadekwatne w stosunku do charakteru sprawy i nakładu pracy radcy prawnego. Rzecznik ustalił, iż pomimo zastrzeżenia w umowie stawki maksymalnej wynagrodzenia, radca prawny nigdy nie zażądała od skarżącego zapłaty wynagrodzenia z tytułu zastępstwa procesowego w wysokości stawki maksymalnej. Rzecznik przy tym w uzasadnieniu przeprowadził szeroka analizę konkretnych spraw prowadzonych przez radcę prawnego i wynagrodzenia pobranego przez radcę w tych sprawach przy uwzględnieniu stawek przyjętych w umowie między stronami. Analiza ta wykazała, iż radca prawny różnicowała swoje wynagrodzenie. Rzecznik uznał, iż nieuzasadniony okazał się zarzut Skarżącego, iż radca prawny celowo zaproponowała takie podwyższenie stawki ryczałtu po to, by doprowadzić do wypowiedzenia umowy przez skarżącego, a w konsekwencji do wymagalności wszystkich kwot zastępstwa procesowego (pkt 6) Fakt złożenia przez radcę prawnego propozycji podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego wcale nie musiał spowodować, że skarżący wypowie umowę. Gdyby skarżący nie godził się na nową stawkę i nie wypowiedziałby umowy, strony dalej byłyby związane ustaloną stawką 1.000,00 zł. Zarzut Skarżącego, iż rozliczając się z nim radca prawny powinna była wystawić faktury z tytułu zastępstwa procesowego obciążające nie jego, lecz dłużników, wobec których toczyło się postępowanie sądowe lub egzekucyjne (pkt 4) - jest oczywiście bezzasadne, gdyż umowa wiązała radcę prawnego ze Skarżącym i stawki wynagrodzenia za prowadzenie spraw ustalone były ze Skarżącym, nie zaś z jego dłużnikami. Nadto w trakcie dwuletniej współpracy Skarżący nigdy nie kwestionował wystawianych faktur z tytułu wynagrodzenia za prowadzenie spraw i doliczenia przy tym stawki VAT. Dlatego też pomimo tego, iż nie było w umowie między stronami zastrzeżenia, iż wynagrodzenie to jest wynagrodzeniem netto przyjąć należy, iż strony umówiły się, że wynagrodzenie za zastępstwo procesowe jest wynagrodzeniem netto. Nadto badając zarzut Skarżącego że w wezwaniu do zapłaty zapowiedział denuncjację organom skarbowym oraz umieszczenie danych Skarżącego w Krajowym Rejestrze Długów i w Rejestrze Dłużników Niewypłacalnych kierując się chęcią sprowadzenia na Skarżącego określonych dolegliwości radca prawny działał bez jakichkolwiek

przesłanek i przekroczył tym samym granicę wolności słowa (pkt 5), Rzecznik uznał iż zarzut ten również jest bezpodstawny. Wskazał, iż na podstawie art. 58 ustawy z dnia 20.08.1997r. o Krajowy Rejestrze Sądowym oraz art. 8 ustawy z dnia 14.02.2003r. o udostępnieniu informacji gospodarczych, każdy wierzyciel może zgłosić do tych rejestrów swoich dłużników. Radca prawny w tym przypadku również jest wierzycielem w stosunku do swojego byłego klienta z tytułu należności wynikających z konkretnych faktur i umowy. Zawarcie w wezwaniu do zapłaty informacji iż wierzyciel może skorzystać z konkretnych ustawowych uprawnień, nie może być traktowane jako przekroczenie granic wolności słowa (pkt 5) Natomiast w przypadku braku zapłaty, skorzystanie i zrealizowanie uprawnienia w postaci umieszczenia dłużnika w ww. rejestrach nie naruszyło praw dłużnika, ponieważ zgodnie z przepisami ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym wniosek o wpis do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych może być skutecznie złożony tylko na podstawie tytułu wykonawczego, który radca prawny posiadała (pkt 7). Z tych przyczyn również miała prawo do złożenia w toku postępowania sądowego wniosku o zabezpieczenie powództwa przez złożenie stosownej kwoty do depozytu sądowego.

W dniu 9 marca 2009r. Pokrzywdzony złożył zażalenie na postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 23 lutego 2009r. w zakresie określonym w pkt 1 -6 i umorzenia postępowania i wniósł o jego uchylenie i orzeczenie ukarania Obwinionej albo o przekazanie do ponownego rozpoznania. W zażaleniu Pokrzywdzony wskazał, że Rzecznik, uznając za nieuzasadnione zarzuty dotyczące zasad wynagradzania pełnomocnika, nie przeanalizował zarzutu w kontekście zasady wynikającej z art. 28 ust. 1, w myśl której relacje te muszą opierać się na zaufaniu. Zdaniem Pokrzywdzonego zaufanie to winno się przejawiać m.in. w jasnych, precyzyjnie sformułowanych zasadach rozliczeń. Nadto wysokość honorarium winno uwzględniać konieczność nakładu pracy, miejsca świadczenia usługi, stopnia trudności i złożoności sprawy bądź zadania, wymaganej specjalistycznej wiedzy i znaczenia sprawy dla klienta, którego ona dotyczy. Zdaniem Pokrzywdzonego wobec brzmienia tego zapisu bez znaczenia jest fakt, iż jest on przedsiębiorcą i że pomiędzy stronami została zawarta umowa. Okoliczności te nie usprawiedliwiają nagannego zachowania radcy prawnego. Pokrzywdzony wskazał, że w świetle obowiązujących regulacji wewnętrznych korporacyjnych nie można stwierdzić, że umowa w takim zakresie jego wiązała. Skarżący zgodził się z Rzecznikiem, iż Kodeks Etyki Radcy Prawnego nie zawiera katalogu innych zabronionych czynności niż wszczęcie postępowania karnego lub dyscyplinarnego jednak zdaniem Skarżącego interpretacja art. 27 ust. 7 Kodeksu nie może odbywać się w oderwaniu od pozostałych zapisów Kodeksu w tym m.in. tego że radca prawny korzystając przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma nie może przekraczać granic określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą. Zagrożenie denuncjacja organom skarbowym zdaniem Skarżącego wypełnia przesłanki zagrożenia wszczęcia postępowania karnego skarbowego, czym narusza art. 27 ust. 7 Kodeksu.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Szczecinie ustalił i zważył co następuje:

Przede wszystkim podnieść należy, iż przedmiotem postępowania dyscyplinarnego jest kwestia naruszenia przez radcę prawnego Zasad Etyki Radcy Prawnego, a nie kwestie związane z zasadnością roszczeń cywilnych radcy prawnego przeciwko skarżącemu, czy też kwestie związane z istnieniem wad oświadczenia woli

skarżącego, które byłyby podstawą do uchylenia się przez Niego od skutków prawnych umowy zawartej z radcą prawnym [REDAKTOWANE]. Sąd powszechny rozpoznawał sprawę wyłącznie pod kątem zasadności roszczeń radcy prawnego na gruncie prawa cywilnego, nie był natomiast władny do rozstrzygnięcia naruszenia przez radcę prawnego Zasad Etyki Radcy Prawnego, do czego z mocy przepisu art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych powołany jest właśnie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych.

Rozstrzygając zatem skargę [REDAKTOWANE] Rzecznik winien wyłącznie rozważyć, czy radca prawny dopuścił się, zdaniem Rzecznika, naruszenia Zasad Etyki Radcy Prawnego, czy też do ich naruszenia nie doszło. Przedmiotem rozstrzygnięcia Rzecznika nie może być natomiast zasadność roszczeń cywilnoprawnych radcy prawnego wobec skarżącego. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż Rzecznik bardzo szeroko przeanalizował sprawę i zarzuty Skarżącego odnosząc się szczegółowo do podstaw prawnych i faktycznych konkretnych zarzutów.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 Zasad Etyki, radcę prawnego obowiązuje szczególna skrupulatność w rozliczeniach z klientem a także art. 26 ust. 1 Zasad Etyki, zgodnie z którym honorarium radcy prawnego jest całkowicie jawne dla klienta.

Stwierdzić należy, iż bezspornie strony ustaliły w umowie, że radcy prawnemu Laurze Walczak przysługiwało będzie ryczałtowane wynagrodzenie za czynności związane z obsługą prawną Firmy skarżącego w kwocie 1.000 zł (jednego tysiąca złotych) netto, przy czym kwota ta obejmowała, zgodnie z § 3 umowy, obsługę prawną w siedzibie Kancelarii radcy prawnego oraz reprezentację skarżącego przed wszystkimi urzędami, instytucjami oraz sądami. Strony ustaliły również (§ 5 umowy), że oprócz wynagrodzenia ryczałtowego radcy prawnemu będą przysługiwały następujące koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym i egzekucyjnym:

- a) wynagrodzenie radcy prawnego w prowadzonych sprawach w wysokości maksymalnej stawki wynikającej z aktualnie obowiązujących przepisów dotyczących wynagrodzenia adwokackiego i radcy prawnego,
- b) inne uzasadnione koszty prowadzonej sprawy, wymienione w spisie złożonym sądowi zgodnie z art. 109 kpc,
- c) pełne koszty wynagrodzenia we wszystkich sprawach zakończonych ugodami sądowymi lub pozasądowymi, płatne po zawarciu ugody.

Wysokość wynagrodzenia za zastępstwo procesowe w danej sprawie miała ustalać radca prawny [REDAKTOWANE] w spisie kosztów przedkładanych sądowi lub organowi egzekucyjnemu, a ich termin i sposób zapłaty miał zostać określony w wystawionej skarżącemu fakturze VAT, przy czym wynagrodzenie to stawało się natychmiast wymagalne w całości z dniem rozwiązania umowy zlecenia, bez względu na stan sprawy. Bez wątpienia radca prawny wynagrodzenie z tytułu prowadzenia konkretnych spraw różnicowała. Sąd podziela stanowisko Rzecznika Dyscyplinarnego, iż w tym zakresie pomimo zastrzeżenia w umowie dodatkowego wynagrodzenia za zastępstwa procesowe w wysokości stawki maksymalnej, to z zapisu tego nie skorzystała. Sąd nie podziela stanowiska Skarżącego, iż w tym zakresie umowa go nie wiąże, bowiem zapisy umowy w tym zakresie naruszają zasadę zaufania określoną w art. 28 ust. 1 Kodeksu. Strony zasady wynagradzania ustaliły precyzyjnie, umowa była realizowana przez dwa lata prowadzonej obsługi przez radcę prawnego i nigdy w trakcie jej wykonywania nie była przez Skarżącego kwestionowana. Skarżący zaczął ją kwestionować dopiero kiedy radca prawny po

zakończeniu współpracy przedstawiła stan spraw, zrobiła zestawienie prowadzonych spraw będących w toku i przedłożyła do zapłaty fakturę. Sąd zauważa, iż umowa zawarta pomierzy stronami wiąże strony i oświadczenia w niej złożone w tym zakresie również wiążą organy korporacyjne w przedmiocie badania odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego. Subiektywne odczucie Skarżącego, iż w tym zakresie umowa zawarta z radcą prawnym go nie wiąże - nie podlega badaniu przez Sąd Dyscyplinarny. Sąd również nie podziela stanowiska Skarżącego, iż przy przyjęciu określonej interpretacji zapisów umowy nieistotnym jest fakt, iż jest przedsiębiorcą. Z istoty prowadzenia działalności gospodarczej wynika czytanie umów przed ich podpisaniem, negocjacje warunków umowy czy wiedza o wadze złożonego podpisu pod zwartą umową. Ponadto z całości akt sprawy wynika, iż Skarżący prowadził działalność przez wiele lat, zawierał szereg umów i posiadał doświadczenie w tym zakresie. W tej konkretnej sprawie interpretacja umowy podlegała już ocenie przez sąd cywilny, który ostatecznie zasądził od Skarżącego na rzecz radcy prawnego określoną kwotę tytułem wynagrodzenia. Natomiast w ocenie Sądu, skoro Skarżący zawarł umowę określonej treści, godził się na jej realizację w ciągu dwóch lat współpracy z radcą prawnym, to nie została naruszona zasada zaufania, jaka powinna łączyć pełnomocnika z jego klientem.

Stwierdzić również należy, iż zarzut przekroczenia wolności słowa i pisma poprzez uprzedzenie Skarżącego – dłużnika o umieszczeniu jego danych w Krajowym Rejestrze Długów w przypadku nie zapłacenia należności w terminie, nie narusza art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Sąd podzielił szeroko wyjaśnione stanowisko Rzecznika, iż żadna z tych zapowiedzi umieszczona w wezwaniu do zapłaty z dnia 19 lipca 2006r. nie stanowi groźby zainicjowania postępowania karnego lub dyscyplinarnego.

Jednocześnie ze względu na charakter sprawy i zarzuty Skarżącego odnośnie działania w sposób uwłaczający godności zawodu w powiązaniu z zarzutami Pokrzywdzonego odnośnie żądania przez radcę prawnego dodatkowego wynagrodzenia w części znalazła potwierdzenie w materiale dowodowym, w następstwie czego te fakty znalazły swój wyraz we wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 23.02.2009r. o ukaranie radcy prawnego [REDAKTED] Sąd wskazuje, iż orzeczeniem z dnia 9 czerwca 2009r. Sąd Dyscyplinarny OIRP uznał radcę prawnego za winną zarzucanych jej czynów i ukarał radcę prawnego karą pieniężną i karą upomnienia.

Mając na uwadze powyższe, zaskarżone postanowienie należało utrzymać w mocy i dlatego orzeczono jak na wstępie.

Niniejsze orzeczenie jest ostateczne i Stronie nie przysługuje od niego żaden środek zaskarżenia.

Sędzia OSD

Aleksandra Czarkowska

Sędzia OSD

Alicja Kujawa

Przewodniczący - Sędzia OSD

Jerzy St. Rawski

